

Stockholms kommun
registrator.utbildning@stockholm.se

Rektorn vid Bredängsskolan
terhi.bisander@stockholm.se

Beslut för grundskola, grundsärskola och fritidshem

---

efter tillsyn i Bredängsskolan
i Stockholms kommun

Tillsyn i Bredängsskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under år 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Bredängsskolan besöktes av Skolinspektionen den 4 och 5 september 2013.

Fakta om skolan

Bredängsskolan ligger i kommundelen Skärholmen i Stockholms kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-9 och grundskola årskurs 1-9. Skolan tar i stor omfattning emot elever som är nyanlända till Sverige. Vid tillfället för tillsynen har Bredängsskolan cirka 540 elever. I fritidshemmets pedagogiska verksamhet deltar 193 elever.

Bredängsskolan har sedan 1 juli 2013 en nytillträdd rektor, som var tillförordnad rektor på skolan från och med den 22 oktober 2012. På skolan finns tre biträdande rektorer.

Kunskapsresultatet

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 läsåret 2011/2012 nådde 72 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Detta resultat ligger i paritet med snittet för riket (72 procent). I ämnet svenska som andraspråk nådde 71 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, vilket är över snittet för riket (50 procent). I ämnet svenska var det för få elever som deltog i provet för att statistik ska redovisas. Skolinspektionen har tagit del av skolans egen redogörelse över elevernas måluppfyllelse för våren 2012. I ämnena matematik och svenska som andraspråk nådde 89 procent respektive 73 procent av eleverna i årskurs 3 kunskapskraven. Skolan har inte redovisat några samlade kunskapsresultat i de natur- och samhällsorienterande ämnena.

Årskurs 6

Enligt SIRIS nådde läsåret 2011/2012 näst intill 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i matematik. Detta resultat ligger över snittet för riket (79 procent). I ämnet svenska som andraspråk nådde 72 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, vilket är över snittet för riket (54 procent). I ämnet engelska nådde näst intill 100 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov, vilket ligger över snittet i riket (87 procent).

Den nationella statistiken för 2012/2013 är vid tiden för föreliggande beslut inte publicerad. Skolinspektionen har dock tagit del av skolans egen redogörelse över elevernas måluppfyllelse för år 2013 i årskurs 6. I en av klasserna nådde ca 52 procent av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen och i den andra klassen i årskurs 6 var siffran 46 procent.

Årskurs 9

Enligt SIRIS var det genomsnittliga meritvärdet 186 poäng för årskurs 9 läsåret 2011/2012 och 184 poäng 2012/2013. Detta ska jämföras med 211 poäng läsåret 2011/2012 och 213 poäng år 2012/2013 för riket. Läsåret 2010/2011 var det genomsnittliga meritvärdet 200 poäng och 2009/2010 uppgick det till 161 poäng. Andelen elever i årskurs 9 på Bredängsskolan som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen 2011/2012 var 34 procent enligt SIRIS. Motsvarande siffra för riket var 77 procent. Läsåret 2012/2013 uppnådde 56 procent av eleverna kunskapskraven (riket 77 procent), 70 procent läsåret 2010/2011 och 58 procent läsåret 2009/2010.

Läsåret 2011/2012 var 80 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, estetiska program, ekonomi-, humanistiska och samhällsvetenskapsprogram. Till gymnasieskolans naturvetenskapliga och tekniska program var 68 procent var behöriga. Läsåret 2012/2013 var 84 procent av eleverna behöriga till yrkesprogram (riket 88 procent) och 77 procent av eleverna till högskoleförberedande program (riket 86 procent).

Helhetsbedömning

Tillsynen av Bredängsskolan visar att kunskapsresultaten behöver förbättras. Läsåret 2012/2013 uppnådde 56 procent av eleverna kunskapskraven i alla ämnen i slutet av årskurs 9. Detta är en förbättring i jämförelse med läsåret 2011/2012.

Skolan har analyserat resultaten i de nationella ämnesproven och en del av betygsresultaten i årskurs 9, framförallt i ämnena svenska som andraspråk, matematik och idrott och hälsa. Bland annat har framkommit att i ämnet idrott och hälsa har alla elever inte uppfyllt kraven i simundervisningen. Skolan har därför satsat ytterligare på simundervisning i tidiga årskurser och på att utveckla undervisningen i matematik.

De samlade kunskapsresultaten i slutet av årskurs 3, i de ämnen där nationella kunskapskrav finns, har inte på ett strukturerat sätt sammanställts och analyserats av skolläda och personal. Inte heller har resultaten i vissa ämnen i årskurserna 6 och 9 varit föremål för en mer samlad skolövergripande analys. I och med avsaknaden av sammanställningar har rektorn inte tillräcklig information om verksamheten för att på ett optimalt sätt kunna utveckla utbildningen.

Likaså behöver uppföljningen och utvärderingen av fritidshemmets verksamhet och verksamheten för de till Sverige nyanlända eleverna utvecklas, även om rektorn vid tillsynstillfället har påbörjat ett arbete med detta. Trots att Skolinspektionen bedömer att fritidshemmets verksamhet behöver följas upp och analyseras bättre bedöms att verksamheten lever upp till kraven i skollag och läroplan.

I vissa av de lägre årskurserna i grundskolan, i grundsärskolan och i verksamheten för de nyanlända eleverna behöver rektorn se till att eleverna får undervisning av lärare med utbildning i de ämnen och årskurser som de undervisar i.

Rektorn bedöms ha god kunskap om det inre arbetet i skolan och ser bland annat till att personalen arbetar för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Tillsynen visar också att det i allmänhet råder arbetsro och att elever och personal bemöter varandra med respekt. De incidenter som inträffar hantearas enligt samtliga intervjuade på ett snabbt och bra sätt. Enligt rektorn ligger fokus på att skapa en trygg miljö och arbetsro, vilket är en förutsättning för lärande. Vid lektionsbesök såg Skolinspektionen flera exempel på god undervisning där eleverna var studiemotiverade och lärarna entusiastiska och tillitsfulla. Enligt rektorn kommer under hösten ytterligare fokus sättas på ökad anpassning av undervisningen efter alla elevers olika behov, vilket Skolinspektionen ser positivt på.

Tillsynen visar att skolan identifierar elever i behov av särskilt stöd och enligt rektorn, lärare och elevhälsopersonal får elever i behov av särskilt stöd sådant stöd. Rektorn uppger att skolan framöver, kommer att få mer resurser för att hjälpa elever i behov av särskilt stöd genom kommunens nya resursfördelningssystem.

Skolinspektionen konstaterar slutligen att det finns brister avseende elevernas inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Säkerställa att undervisningen i grundsärskolan omfattar läroplanens krav.

Motivering

I skollagen anges att huvudmannen för utbildningen avgör om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner, om eleven har förutsättningar för det. Av förarbeten till skollagen (prop. 2009/10:165 s.391) framgår att det är viktigt att kunna erbjuda flexibla lösningar i utbildningen beroende på elevernas förutsättningar och behov.

Stockholms kommun beslutar om en elev ska läsa i huvudsak ämnen eller ämnesområden. Rektorn på skolan har sedan att fatta beslut om eleven har förutsättningar för att läsa efter grundsärskolans ämneskursplaner eller grundskolans kursplaner i vissa ämnen. Dock kan en elev som är mottagen i grundsärskolan, och enligt huvudmannen i huvudsak ska läsa ämnesområden i grundsärskolan, inte enbart följa grundskolans kursplaner. I utredningen framkommer att det hänt att rektorn vid Bredängsskolan har beslutat att elever som är mottagna i grundsärskolan enbart ska undervisas enligt grundskolans kursplaner. Skolinspektionen menar att detta innebär att rektorn inte följt huvudmannens beslut om att eleven i huvudsak ska läsa träningsskolans ämnesområden.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i hur utbildningen är upplagd på särskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

1 kap. 11 §, 11 kap. 8 § skollagen, Lgrsäl1

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna i grundskolan ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida. I läroplanen tydliggörs lärarnas ansvar för inflytandet genom att de svarar för att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

I elevintervjuerna framkommer att lärarna ofta inför undervisningen har valt både arbetssätt och arbetsformer utan att eleverna ges möjlighet till något reellt inflytande. Eleverna uppger att de ibland kan välja om de vill arbeta i grupp eller enskilt och på vilket sätt de vill redovisa ett arbete. Dock uppger de att de i stort sett aldrig kan påverka planeringen av undervisningen eller undervisningens innehåll. Lärare och rektor menar att lärare sinsemellan diskuterar hur elevinflytande ska ges men de bekräftar samtidigt att det varierar hur pass delaktiga eleverna får vara i planeringen av undervisningen. Skolinspektionens lektionsbesök stärker bilden av att det reella elevinflytandet över innehållet i undervisningen kan utvecklas.

Utredningen visar att eleverna inte har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll i grundskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Utforma de skriftliga bedömningarna så att de innehåller en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.

Motivering

I skollagen framgår att en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ska ges i grundskolan om ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

De skriftliga bedömningarna som finns på skolan, som benämns skriftligt omdöme, anger med ett kryss att eleven nått kunskaper motsvarande exempelvis årskurs 5 i ett ämne och årskurs 7 i ett annat ämne. Vidare framgår skolans stödinsatser. Enligt Skolinspektionens praxis är syftet med en skriftlig bedömning enligt skollagen att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Elever har i allmänhet under sina år i grundskolan tillägnat sig vissa kunskaper i förhållande till kunskapskraven i ämnena. Bedömningen bör därför i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskravet eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskravet som eleven inte nått. Av de skriftliga bedömningarna Skolinspektionen tagit del av går det inte att utläsa vilka delar av kunskapskraven som eleven nått och inte heller vilka som inte uppnåtts. Den skriftliga bedömningen ska dessutom benämnas som en sådan.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i de skriftliga bedömningarna. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

10 kap. 22 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som dokumenteras och består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå genomförs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

I intervju med rektorn framkommer att alla elevers individuella resultat diskuteras och analyseras av skolledningen minst varannan månad. De nationella ämnesproven analyseras därutöver utifrån ett samlat perspektiv. Någon dokumentation och analys av de samlade resultaten i matematik, svenska och i de natur- och samhällsorienterande ämnen i slutet av årskurs 3 finns dock inte. Inte heller analyserar skolan de samlade resultaten i alla ämnen för eleverna i slutet av årskurs 6 och 9. Rektorn bekräftar att resultaten inte har sammanställts och analyserats av skolledning och personal på ett nog strukturerat sätt och att detta kan utvecklas. Skolledningen har enligt rektorn analyserat resultaten i årskurs 9 i högre grad än för övriga årskurser.

I intervjuer med personal på fritidshemmet och med lärare för de till Sverige nyanlända eleverna framgår att specifika resultat utifrån läroplanens krav inte efterfrågats av skolledningen även om det sker möten mellan skolledning och personalen och ett allmänt intresse finns. Rektorn bekräftar denna bild och uppger att skolan precis har satt igång en dialog med dessa verksamheter för att utveckla uppföljning och utvärdering av verksamheterna.

Utredningen visar att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4, 6 §§ skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Stockholms kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställts före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Av intervjuer med rektorn och av dokumentstudier framgår att merparten av lärarna på Bredängsskolan undervisar i de ämnen de har utbildning för.

Undervisningen i träningsskolan bedrivs dock av lärare som saknar utbildning för detta. I klasserna för nyanlända eleverna bedrivs undervisning av lärare utan lärarutbildning och i något fall av lärare som saknar utbildning för de årskurser som de undervisar i. I några av de lägre årskurserna i grundskolan undervisar dessutom lärare som anställts efter den 1 juli 2011 i stort sett i alla ämnen trots att de inte har utbildning för alla dessa ämnen. Vidare uppges att ett par lärare har så kallad lokal behörighet som givits av arbetsgivaren, vilket inte kan likställas med lärarutbildning. Rektorn uppger att hon är medveten om detta och att hon under sommaren 2013 börjat kartlägga vilka ämnen lärare har utbildning för och i vilka ämnen de undervisar.

Utredningen visar att alla lärare inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Stockholms kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13-14 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Av planen mot kränkande behandling framgår inte varje enskild verksamhet i skolans arbete med trygghet och studiero samt inte heller tydligt resultatet av föregående års åtgärder.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkets allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet bör bedrivas så att den återspeglar förhållandena i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling som gäller för verksamheten i fritidshemmet, förskoleklassen, grundskolan och grundsärskolan. Enligt intervjuerna görs årligen kartläggningar för att identifiera behov av åtgärder i respektive verksamhet. Personalen beskriver även att grundskolan och fritidshemmet delvis har olika förutsättningar. Trots detta utgår inte planen från fritidshemmets förutsättningar och behov och de åtgärder som beskrivs blir därmed inte heller anpassade utifrån dessa. Det finns vidare endast en mycket begränsad redogörelse för hur tidigare års planerade åtgärderna har genomförts. I övrigt innehåller planen det som skollagen ställer krav på.

Med anledning av att verksamhetens värdegrundsarbete och arbete mot kränkande behandling bedöms som gott och planen mot kränkande behandling i övrigt motsvarar författningarnas krav bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Av åtgärdsprogrammen framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram från grundskolan. Av åtgärdsprogrammen, framgår inte alltid hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas trots att detta görs i praktiken. Exempelvis kan det stå att uppföljning och utvärdering görs genom samtal med resurspedagog, vilket enligt Skolinspektionens bedömning inte beskriver hur uppföljningen och utvärderingen av den insatta åtgärden faktiskt ska gå till.

Med anledning av att arbetet med att identifiera elever i behov av särskilt stöd bedöms som gott, att särskilt stöd ges dessa elever samt att åtgärdsprogrammen i övrigt motsvarar författningarnas krav bedöms bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

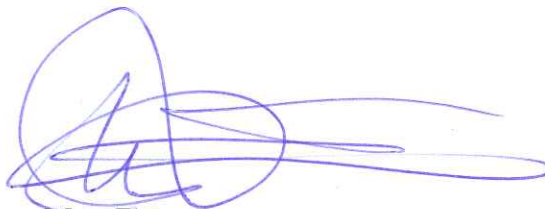
Författning

3 kap. 9 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Palm
Beslutsfattare

Mats Peterson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.